(8862).

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 31 (8863)
ФЕВРАЛИИН 6
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд бүридхэлдэ абтаба

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абалга Россиин Федерацида политическэ ехэхэн дэбжэлтын оршон байдалда үргэлжэлжэ байна.

Ленинград городой Невскэ һунгуулиин округой һунгалтын окружной комисси **Фрол Романович Козловые** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон бүридхэлдэ абаба.

Ленинградай выборгскэ һунгуулиин округой һунгалтын окружной комиссиин заседани боложо, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар **Отто Вильгельмович Куусинениие** бүридхэлдэ абаха тогтоол абтаба.

Анастас Иванович Микояниие РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон бүридхэлдэ абаха тогтоол Ростовско областиин Ленинскэ һунгуулиин округой һунгалтын окружной комисси баталан абаба.

Башкирай АССР-эй Уфимска Орджоникидзын һунгуулиин округой һунгалтын окружной комисси **Нуритдин Акрамович Мухитдиновые** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон бүридхэлдэ абаха тогтоол баталаа. (ТАСС).

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЭЭЛЖЭЭТЭБЭЦЭ XXI СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

Февралиин 4-нэй үглөөнэй заседани

Февралиин 4-нэй үглөөнэй заседаниие түрүүлэгшээр һууһан нүхэр Н. С. Хрущев нээбэ.

Курганска областиин Шадринска районой «Заветы Ленина» колхозой полевод, Шадринска селекционно туршалгын станциин директор нүхэр **Т. С. Мальцевта** үгэ үгтэнэ. Газар элдүүрилгые һайжаруулха тухай, мүн намарай тариалга хэһэн парые хэрэглэхэ тухай тэрэ тодорхойгоор хэлэнэ. Зундаа ган гасуурта дайрагдадаг Сибириин эрхэ байдалда, гэжэ нүхэр Мальцев хэлэнэ, шииг нойто баридаг, буртаг үбһэ үгы хэхэдэ туһалдаг сэбэр пар хэрэгтэй. Гэбэшье сэбэр пар бүхы севооборотой табанай нэгэ хубиие эзэлдэг, тиихэдээ түхэреэн жэл соо ямаршье ашаа туһа үгэдэггүй. Гэхэтэй хамта, мал ажал хүгжөөхын тула бүри олон тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ үгэ хэлэгшэ иигэжэ дурадхана: сэбэр пар дээрэ кукурузые квадратно-гнездовой аргаар таряха, тиихэдээ рядуудай хоорондо 2 метр 10 сантиметр зайтайгаар тариалга хэхэ. Тиигээ һаа ряд хоорондын элдүүрилгые механизировалхэ арга боломжо олгогдожо, буртаг үбһэ үгы хэхэ, шииг нойто бариха хэрэгтэ ехэ туһаламжа болохо гэхэ байна.

Иигэжэ парые ашаглаа һаа, гектар бүриһөө 200 центнер нэмэлтэ тэжээл абажа болохо байна. Мүн рядуудай хоорондо 2 метр зайтайгаар газар элдүүрилхэ машина, зэмсэг зохёон бүтээхэ тухай конструкторнууд анхаралаа хандуулха ёһотой.

Удаань нүхэр Мальцев В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна хүдөө ажахын Наукануудай академиин эмхидэлэй байгуулгые хаража үзэхэ тухай дурадхал оруулна. Бүхы наһан соогоо академиин гэшүүд байхаар эрдэмтэд һунгагдадаг, гэжэ тэрэ хэлэнэ, ехэ салин абадаг, ямаршье урда тоосоогоо үгэдэггүй. Иимэ байдал тэдэнэй зохёон байгуулхы ажал хүдэлмэридэ туһатай байхань мэдэгдэнэгүй. Академиин гэшүүд бүхы наһаараа байхаар бэшэ, харин табан жэлээр, өөрынгөө зохёон байгуулхы ажал-ябуулга тухайгаа заатагүй тоосохо байхаар һунгагдадаг һаа, академигүүдэй зарим наһанаагаа амарха ябадал үгы болоод, тэдэнэр наукые хүгжөөхэ тухай ехээр оролдохо байгаа.

КПСС-эй Примориин крайкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Т. Ф. Штыков** үгэ хэлэнэ. Дальна Востогой экономикын түргөөр хүгжэжэ байһан тухай тэрэ хэлэнэ. Хизаарай промышленна продукци 1913 онтой сасуулбал, 40-һөө дээшэ дахин ургаа. Тарилгын талмай, ороохо тарянай валовой суглуулбари, сахарай свёкло, кукуруза, хартаабха, овощь суглуулга, һү, мяха, ноохо абалга ехэ болоо. Эндэ хүдэлмэришэн ангиин, техническэ интеллигенциин нютагай кадрнууд бии болоо.

Долоон жэл соо хизаар дотор 180 шахуу промышленна шэнэ предприятинууд болон цехүүд баригдаха, химическэ промышленность шэнээр байгуулагдаха юм.

Мүнөө хизаарай партийна организаци, колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд городуудай, промышленна центрнүүдэй ажалшадые хартаабха болон овощоор хангаха зорилгые амжалтатайгаар шиидхээд, ажалшадые мяха болон һүнэй продуктнуудаар дүүрэн хангаха зорилгые бэелүүлжэ байна.

Примориин хизаар промышленна үйлэдбэриин түүхэй эдэй тон ехэ баялигтай юм. Эдэ баялигууд хүсэд дүүрэн шэнжэлэгдээгүй гэжэ нүхэр Штыков мэдүүлнэ. Мүнөө жэл хизаар дотор нефть болон газ бэдэрэлгые эмхидхэхэ хүдэлмэри хараалагдана.

Хизаарай загаһанай промышленность тон ехэ арга боломжотой. Тэд загаһа баридаг, зөөдэг флодой муугаар хүдэлмэрилһэнһөө тэрэнэй хүгжэлтэ һаатана. Загаһа зөөдэг флодые олон шэнэ суднануудаар хангалгые, Владивостогто, Находкодо холодильнигуудые бариха хэрэгые түргэдхэхэ, мүн түргөөр гутадаг продуктнуудые зөөдэг поездүүдые олоор бүтээн гаргалга шухала байна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Манай партида, манай арадта, гэжэ Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **А. Н. Шелепин** хэлэнэ, тон ехэ бэрхэшээлтэй, хүндэтэй зорилгонууд — ерээдүй тээшэ хүн түрэлтэндэ түрүүлэн харгы зам гаргажа үгэхэ, шэнэ харгыгаар дабшаха зорилгонууд нэгэнтэ бэшэ тудадаг байгаа. Мүнөө манай парти, совет арад бүхы дэлхэй дээрэ түрүүлэн коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулжа байна. Советскэ Союзда коммунизм бүрин түгэсөөр, эсэслэн илаа гэжэ бидэнэй хэлэхэ саг холошье бэшэ болоо.

Һүүлээрнь нүхэр Шелепин эзэрхэг түримхэй добтолго эмхидхэдэг империалистическэ бүлэгүүд СССР-тэ, социалистическэ лагериин бусад оронуудта эсэргүү хорото ааша хэхэ гэжэ ехээр оролдоно. Мүнөө США-гэй тагнуулай центральна управленидэ 20 гара мянган хүн хүдэлдэг; энэ управлениин гаргаша жэл ерэхэ бүри ехэ боложо, мүнөө 1,5 миллиард долларто хүрөө. Баруун Германида США-гэй тагнуулай 40 гаран органууд бии, тиихэдэ Баруун Берлиндэ капиталистическэ оронуудай 60 гаран элдэб шпионско организацинууд хүдэлдэг. Тэдэнэр Советскэ Союзда, социалистическэ лагериин оронуудта эсэргүү ябуулга эдэбхитэйгээр хэнэ. Эдэ бүгэдэ американска тагнуулай хэдэг ябуулгын хэмжээн тухай хэлэжэ үгэнэ. Дайсан эдэбхитэй ябуулга хэнэ, тиин манайда элдэб ушарые хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Тиимэһээ манай зорилго хадаа гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхэ, дайсанай хорото һанал бодолые, тэрэнэй политическэ аашануудые саг соонь элишэлхэ ябадал болоно.

Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй органуудта, гэжэ нүхэр Шелепин хэлэнэ, Бериин болон тэрэнэй туһамаршадай харша ябуулгын үлэгдэлнүүд усадхагдаа. Һүүлэй үедэ орон доторнай революционно хуули ёһон бүрин түгэсөөр байгуулагдаа. Иимэ муухай ябадал гэхэ гү, али хуули ёһые эбдэхэ ушар хойшодоо манайда дабтагдахагүй гэжэ совет хүн бүхэн найдана. Иимэ ябадалые парти, тэрэнэй Центральна Комитет ушаруулхагүй.

Орон доторнай зэмэтэй хүнүүдые хэһээхэ хэмжээнүүд тон багаар хэрэглэгдэдэг болоо гэжэ нүхэр Шелепин хэлэбэ. Тэдэ хэмжээнүүд саашадаашье бага болохо. Манай гүрэнэй хэһээлтын органууд ехэнхидээ һэргылэмжын, уридшалһан хэмжээнүүдые илангаяа залуушуул тушаа хэрэглэхэ уялгатай.

Сүүдээр хараалагдаһан хэһээлтын болзорые үнгэргэхын орондо, коллектив соогоо гэмээ заһаха арга боломжо олгохын тула багашаг гэм хэһэн хүнүүдые харюусалгадаа даажа абаха эрхэ ниитын организацинуудта, комсомолдо, профсоюзуудта, фабрика болон заводуудай коллективүүдтэ, колхозуудта үгэхэ гээшэ аша туһатай гэжэ нүхэр Шелепин тоолоно.

Партида харша Маленков, Каганович, Молотов, Булганин болон Шепиловэй бүлэгэй ябуулга тухай хэлэхэ зуураа, бэрхэшээлнүүдһээ сухариһан энэ бүлэг бута сохигдоо, тэрэниие парти, арад шоо үзэн буруушаагаа. Гэбэшье энэ бүлэгэй ехэ аюултай байһаниие мартажа болохогүй. Тэрэ хадаа манай партида эсэргүү бүлэг байгаа. Энэ бүлэгые бута сохиһон ушар партиимнай ехэ илалта мүн гээшэ.

Гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудай хүдэлмэрилэгшэд Коммунистическэ партиин хэрэгтэ, коммунизмын агууехэ хэрэгтэ саашадаашье һэримжэтэйгээр, үнэн сэхээр, бэеэ үгэнгеэр алба хэхэ, мүн тагнуулай агентурада шанга сохилто саашадаашье хэхэ, тэрээнһээ Советскэ гүрэнэй бүхы дайсад саашадаашье айжа ябаха.

Трибунаһаа аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэхэдэ Кремлиин Ехэ ордоной заседаниин зал соо альга ташалган дахин дахин дэлбэрнэ. Тэдэнэр XXI съездын делегадуудта өөһэдынгөө оронуудай хүдэлмэришэд, таряашад болон түрүү интеллигенциин үмэнэһөө халуун амаршалга хүргэнэ, КПСС-тэ, агууехэ совет арадта аха дүүгэй һэйн һайхан юрөөл хэлэнэ.

Эдеэ хоолой түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө, эб найрамдалые хамгаалхын түлөө, капиталистическэ эзэрхэг бүлэгүүдэй түсэбүүдтэ эсэргүү Бельгиин ажалшадай тэмсэл тухай Бельгиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь нүхэр **Жан Блюм** хэлэнэ. Эзэд баяшуулай добтолгодо Бельгиин хэдэн арбаад мянган ажалшад һүр хүсэтэ забастовконуудаар харюу үгөө. Тэдэ забастовконууд амжалтатайгаар дүүрээ гэжэ тэрэ мэдээсэнэ.

Саашань үгэ хэлэгшэ үргэлжэлүүлхэдээ Конгодо арестовалагдаһан түрүү хүнүүдые сүлөөлхые, бэеэ даанхай эрхэ Конгын арадта үгэхые олон предприятинуудай коллективүүд, хүдэлмэришэд болон залуушуулай организацинууд эринэ гэжэ нүхэр Жан Блюм онсо тэмдэглэнэ.

КПСС-эй XXI съездын хүдэлмэреэр бүхы дэлхэйн хүн зоной һонирхожо байһан тухай, Советскэ Союзай хүсэ шадал болон тэрэнэй уласхоорондын нүлөөн тухай Швециин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ **Хильдинг Хагберг** хэлэнэ. Танай съездын зүбшэн хэлсэжэ байһан түсэбүүд бэелүүлэгдэхэдээ эб найрамдалые бэхижүүлхэ, социализм капитализм хоёр водородно бомбые хэрэглэжэ бэшэ, харин шэнэ электростанцинууд болон заводуудые бариха талаар мүрысэхэ юм гэжэ бага арадууд этигэнэ.

Ахадүү партинуудай хоорондохи хани харилсаан тухай худал хуурмаг үгэнүүдые тараажа байһан ревизионистнуудта XXI съездын хатуу шанга сохилто үгэһэндэнь үгэ хэлэгшэ Швециин Коммунистическэ партиин үмэнэһөө ехэ хананги байһанаа мэдүүлнэ.

XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын һаналаа нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ аша туһа хүргөө гэжэ Канадын Хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ партиин Национальна Комитедэй генеральна секретарь нүхэр **Тим Бак** хэлэнэ. Элидхэл ревизионистнуудые үлөөдэһэгүйгөөр бута сохино, шэнэ ерээдүйе бидэндэ нээжэ үгэнэ, бүхы оронуудай хүдэлмэришэд болон таряашадта зориг түрүүлнэ. Энэ элидхэл коммунизмын һаруул һайхан үзэл сурталаар олон миллион хүнүүдые зоригжуулна.

Американска империализмын дай үүдхэхэ түсэбүүдэй нүлөөн доро Канадые, тэрэнэй политикые байлгаха гэһэн һэдэлгэдэ эсэргүү тэмсэл Канадын арадуудай дунда үргэдэжэ байна гэжэ Тим Бак онсо тэмдэглэнэ.

Чилиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь нүхэр **Луис Корвалан** үгэ хэлэнэ. Чилиин хүдэлмэришэн ангиин, бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдэй гайхамшагта илалта тухай хэлэхэ зуураа, энэ илалта хадаа уласхоорондын һанал нэгэдэлэй, эб найрамдалай тала баримталагшадай бүхы дэлхэйн хүсэнүүдэй туйлаһан амжалтын, Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, бүхы социалистическэ оронуудай агуухэ амжалтын, өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байһан бүхы арадуудай туһаламжын аша үрэ гээшэ гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлнэ. Эдэ дэмжэлгын түлөө таанадта манай амаршалгые хүргэхыемни намда зүбшөөгыт гэжэ нүхэр Луис Корвалан хэлэбэ.

Чилидэ, мүн бүхы Латинска Америкэдэ национальна сүлөөрэлгэдэ, прогресстэ, социальна талаараа тэгшэ байха болон эб найрамдалда эрмэлзэдэг хүсэнүүд бүри нягтаар жагсажа байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Эквадорой Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь нүхэр **Педро Антонио Саад** трибунада гарана. КПСС-эй XXI съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ хараамжануудые Эквадорой ажалшад ехэ анхаралтайгаар шудалжа байна гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ.

Американска империализмын политикада эсэргүү Эквадорой ажалшадай тэмсэлэй бүри эдэбхитэй боложо байһан тухай тэрэ хэлээ.

Цейлоной Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь нүхэр **Питер Кейнеман** съезддэ хандан иигэжэ хэлэбэ:

Социализм байгуулһан, тиигээд мүнөө коммунистическэ обществын материальна, соёл культурын, техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар түүхэтэ зорилгонуудые бата найдамтайгаар бэелүүлжэ байһан Советскэ Союзай бүхы коммунистнуудые, совет арадуудай агууехэ бүлые бидэнэр амаршалнабди. Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай гаргажа байһан эдэбхи үүсхэлые, хүсэл оролдолгые Цейлоной арад үндэрөөр сэгнэнэ. Танай долоон жэлэй түсэбые эб найрамдалай агууехэ түсэб гэжэ тэрэ ойлгон тоолоно.

Цейлондо Советскэ Союзай үгэдэг туһаламжа тухай үгэ хэлэгшэ ехэ һайшаалтайгаар хэлэнэ. Цейлоной арадууд Советскэ Союзай хүргэдэг туһаламжын түлөө ехэ баяр хүргэнэ.

Богонихон забһарай һүүлээр заседани үргэлжэлжэ, нүхэр **О. В. Куусинен** түрүүлэгшээр һууба.

Ерэхэ долоон жэлдэ хизаарайнгаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудай тон ехээр хүгжэхэ тухай нүхэр **И. К. Лебедев** (Ставрополиин хизаарай партийна организаци) хэлэнэ. Долоон жэлэй туршада хизаарай нефтиин, газай, химическэ болон горнорудна промышленностиин предприятинуудые барилгада 12 миллиард гаран түхэриг һомологдохоор хараалагдана. 1965 ондо газ абалга 4—5 дахин, нефть—9 дахин ехэ болохо.

Хизаарай хүдөө ажахы түргэнөөр хүгжэнэ. Хизаарай партийна организаци партийна хүтэлбэреэ һайжаруулан, эмхидхэлэй хүдэлмэриие шангадхаха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Колхозуудые, совхозуудые болон районуудые томодхохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Колхозууд болон совхозууд хүдөө ажахын үйлэдбэриие һайса мэдэхэ хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлэгдээ. Совхозуудай директорнүүд бүхыдөө шахуу, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй 70 процентнь, тэрэшэлэн партийна организацинуудай секретарьнуудай олонхинь дээдэ болон дунда эрдэмтэй болонхой. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта коммунистнууд ажаллана.

Арга боломжонуудаа тодорхойлон элирүүлээд, гэжэ нүхэр Лебедев саашань хэлэнэ, Ставрополиин хүдөө ажахын ажалшад мяха, һү, нооһо, үндэгэ абаха долоон жэлэй түсэбые гурбан жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Мяха абалга болон гүрэндэ худалдалгые энэ жэлдэ 2,5 дахин ехэ болгохо гэжэ хараалнабди.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Д. Ф. Устинов** үгэ хэлэжэ, промышленностиие хүгжөөхэ болон техническэ дэбжэлтын талаар нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо табигдаһан зорилгонуудай асари ехэ, гайхамшагта, мүн научна талаараа тон зүб байһаниие тэмдэглэбэ. Съезд дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд, гэжэ Д. Ф. Устинов хэлэнэ, долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ тухай тон зүб хэлэнэ.

Үйлэдбэриие комплексноор автоматизацилха болон механизацилһанай үндэһэ һуури дээрэ технологиин хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэ промышленностиие хүгжөөхэ гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Техникын эгээн орёо һалбаринуудай нэгэн, гэжэ нүхэр Устинов үргэлжэлүүлнэ, ракетнэ техникэ болоно. Хэмэл одонуудые, түрүүшын хэмэл юртэмсые табиһан тухай хэлэхэдээ, үгэ хэлэгшэ иигэжэ тэмдэглэнэ: эдэ амжалтанууд хадаа промышленностиие, тусхайлбал, металлургиие, машина болон прибор бүтээлгые, электронно болон химиие түргөөр, бүхы талаарнь хүгжөөхэ хэрэгые манай партиин бэелүүлжэ байһанай аша үрэ мүн.

Энээнэй ашаар Советскэ Союз мүнөө олон ондоо ракетэнүүдые, мүн сэрэгэй бусад техникые олоор үйлэдбэрилэн гаргадаг болонхой. Эдэ техникээр Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд зэбсэгжэхэдээ, манай Эхэ орониие хамгаалха хэрэгые хангажа шадаха, хэрэгтэй болоо һаань ямаршье добтологшодто ёһотой харюу үгэхөөр бэлэн байха.

Партиин XX съездын, мүн тэрэнэй һүүлээр болоһон ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ёһоор туйлагдаһан манай ороной асари ехэ амжалтанууд, тэрэшэлэн нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо хараалагдаһан агууехэ түсэбүүд хадаа партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй сэсэн мэргэн хүтэлбэриин аша үрөөр туйлагдаа гэжэ нүхэр **И. К. Жегалин** (Сталинградай партийна организаци) хэлэбэ.

Нүхэр Жегалин областиингоо промышленностиин, хүдөө ажахын хүгжэлтын асуудалнууд тушаа тогтоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ Сталинградай область индустриальна томо район болонхой. Нүхэр Жегалин областиингоо промышленностиие хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб тухай саашань хэлэнэ.

Сталинградай областиин колхозууд болон совхозууд 1350 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилээ, кукуруза ехээр таридаг болоо. Ниитын эбэртэ бодо малай, гахайн тоо толгой олошороо, һү һаалга 2 дахин дээшэлээ, колхозуудай мүнгэн олзо доход 4,5 дахинһаа ехээр ургаа.

Саашань нүхэр Жегалин хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые абажа байһан тухайгаа хөөрэнэ.

Ливанай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь нүхэр **Никола Шауи** трибунада гарана. Гайхамшагта долоон жэлэй түсэбые, гэжэ тэрэ хэлэнэ, баатар совет арадай бэелүүлхэдэ, бүхы дэлхэйн эб найрамдалай хэрэгтэ, хүн түрэлтэнэй түүхын агууехэ оруулалта болохо байна.

Американска добтолгодо эсэргүү тэмсэлдэмнай Советскэ Союзай арад дэмжэн туһалаа гэжэ ливан арад ходо һанажа байха гэжэ нүхэр Шауи үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Нидерландын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө партиин Центральна Комитедэй гэшүүн нүхэр **Яап Вольф** съездые амаршална. Энэ съезд дээрэ, гэжэ тэрэ хэлэнэ, экономикоёо түргөөр хүгжөөхэ, материальна ажана байдалые горьтойгоор һайжаруулха түсэб зүбшэн хэлсэгдэжэ байна, тиихэдэнь капиталистическэ оронуудта ажалшадай ажабайдалай хэмжээе доошолуулхын, тэдэнэй демократическа эрхые буляахын тула добтолго хэгдэжэ байна. Эдэ баримтанууд хадаа социализмын булюу һайниие, хүсэн түгэлдэр байһаниие гэршэлнэ. КПСС-эй XXI съезд социализмын тала баригшадые бүри олон болгожо, социализмын түлөө тэмсэлдэ бүри олон ажалшадые хабаадуулха арга олгоно.

Нидерландын Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ ревизионизм, тэрэшэлэн догматизм болон сектантство эрид шууд буруушаагдаһан байгаа гэжэ нүхэр Вольф һануулна. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури дээрэ манай парти өөрынгөө Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсанхай.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Вольф Нидерландын компартиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө КПСС-эй XXI съезддэ зорюулагдаһан амаршалга уншана.

Дүй дүршэлөөр баян ленинскэ партяар хүтэлбэрилэгдэһэн баатар совет арад долоон жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ Колумбиин арад бата найдамжатай юм гээд Колумбиин компартиин ЦК-гэй генеральна секретарь **Хильберто Виейра** үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. КПСС-эй XXI съезд гансахан совет арадта бэшэ, тэрэшэлэн бүхы дэлхэйн арадта тон шухала удха шанартай болохо юм.

Колумбиин түлөөлэгшын үгэ хэлэлгээр үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд. **Зураг дээрэ:** (зүүн гарһаа) Уралай политехническэ институдай профессор, Советскэ Союзай Герой Николай Иванович Сыромятников, «Уралтяжтрубстрой» трестын томо панельнэ гэрнүүдые хабсаргагшадай бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой Александр Ильич Петров, Серовско металлургическа комбинадай булад хайлуулагша Анатолий Михайлович Сергеев, Нижне-Тагильска металлургическа заводой Гороблагодатска уурхайн экскаваторай машинист Алексей Евгеньевич Иванов съездын делегат «Краснодонуголь» трестын «Северная» гэжэ № 2 шахтын солото шахтёр, Социалистическэ Ажалай Герой Николай Яковлевич Мамайтай хөөрэлдэжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ XXI СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Февралиин 4-нэй үдэшын заседани

Съездын үдэшын заседанида нүхэр **П. Н. Поспелов** түрүүлэгшээр һууба. Түрүүлжэ нүхэр **Г. А. Денисовтэ** (Саратовай партийна организаци) үгэ үгтөө.

Зүбшэн хэлсэжэ байгаа долоон жэлэймнай түсэб,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ,—асари ехэ хүдэлмэринүүдэй түсэб мүн. Томо томо барилгануудай бодхоогдохогүй, социалистическэ экономикын хүгжэлтын шэнэ шэнэ арга боломжонуудай хэрэглэгдэхэгүй газар Советскэ Союзай карта дээрэ үлөөгүй гэжэ хэлэхэдэ болохо.

Партиин Центральна Комитедэй 1957 оной июниин Пленумһээ хойшо сагай үнгэрхэ тудам Маленков, Каганович, Молотов, Булганин, Шепилов гэгшэдэй бүлэгэйхидэй хорото муухай ажал-ябуулга бүри элитээр харагдажа үгэнэ гэжэ нүхэр Денисов саашань хэлэбэ. Теэд партида эсэргүү тэрэ бүлэгэйхид КПСС-эй ЦК-гэй шиидхэбэриһээ зүб тобшолол хээ гэхын аргагүй.

Саратовай область хадаа промышленность болон хүдөө ажахы ехэтэй нютаг юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Ерэхэ долоон жэл соо эндэхи үйлэдбэрилгын хүсэн бүри үргэдэхэ ёһотой. Тиигээд байхада Саратовай экономическа район химическэ промышленностиин томохон центр болохо юм. Машина бүтээлгэ түргэнөөр хүгжэхэ, нефть, газ, электрын хүсэн горьтой ехээр абтадаг болохо. Жэшээлхэдэ, областиин химическэ промышленность продукци бүтээн гаргалгаяа 18 дахинаар ехэ болгохо байна. Долоон жэлэй эсэстэ химическэ промышленностиин предприятинуудай жэл соо үйлэдбэрилһэн холимог ноохон, торгон бүдөөр эрэшүүлэй 10 миллион костюм, эхэнэрнүүдэй 45 миллион платье оёходо хүрэхэ байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа 1958 ондо Саратовай область хүдөө ажахын продуктнуудые абалгаяа горьтойхоноор ехэ болгоо. Арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, колхозууд болон совхозууд ойрын 2—3 жэлэй туршада 4 дахин ехэ мяха абадаг болохобди гэжэ уялгаа үгөө. Тэрэшэлэн гүрэндэ һү, ноохон ехээр тушаагдадаг болохо.

Экономическа энэ хизаарые электрын хүсөөр хангалгые һайжаруулхын тулада Сталинградай ГЭС-һээ Саратов хүрэтэр зайн гал дамжуулха утаһа татаха дурадхал тэрэ оруулба. Тэрэшэлэн Волгые зубшаһан түмэр харгые электрификацилха асуудал табяа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй химиин талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **В. С. Федоров** Советскэ Союзай химическэ промышленностиин саашадаа хүгжэхэ арга боломжонуудта тогтобо. Даабарита тоонуудай ёһоор, индустриин энэ һалбарине түргэнөөр хүгжөөжэ, долоон жэлэй эсэстэ тэрэнэй үйлэдбэрине 3 дахин шахуугаар ехэдхэхэ гэжэ хараалагдаһан тухайнь тэрэ тэмдэглээ. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые гаргалга горьтойхоноор ехэ болгогдожо, хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ тухай ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэрине түргөөр бэелүүлхэ хэрэгтэнь хүдөөгэй ажалшадта туһалха байна.

Холимог материалнуудые үйлэдбэрилгэ урдань үзэгдөөгүй түргэнөөр ургаха юм. Тэрэ хадаа манай ороной экономикын хүгжэлтэдэ тон шухала удха шанартай. Энэ үйлэдбэридэ 50 миллиард гаран түхэриг гэхэ гү, али һүүлэй табан жэл соо химиин бүхы промышленностьда гаргашалагдаһанда орходоо 2,5 дахин ехэ мүнгэн һомологдохонь. Хэмэл утаһануудые гаргажа байха 46 предприятинууд, элдэб пластическа зүйлнүүдые хэхэ 143 болон бусад предприятинууд һэльбэн үргэдхэгдэхэ, шэнээр баригдаха байна. Мүнөө сагай химиие—полимернүүд болон холимог материалнуудай химиие советскэ хүнүүдэй эд зөөриин болон соёл культурын саг үргэлжэдөө ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангалгада, арадай ажахын бүхы һалбарида техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ түргэн саг соо элсүүлхын тула Коммунистическэ партиин эршэмтэйгээр оролдожо байһаниие эдэ тоонууд дээрэһээ харанабди,—гэжэ нүхэр Федоров хэлэбэ.

Химиин промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухай, проект зохёодог организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, ашаглалгада үгтэхэеэ байһан барилгануудые химиин аппаратурануудаар, түхеэрэлгэнүүдээр хангаха шухала байһан тухай нүхэр Федоров хэлэнэ. Тиихэдэ Геологиин болон газар дайдын баялигые хамгаалгын министерство элдэб янзын түүхэй эдүүдэй байдаг баялигые бэдэржэ олохо ёһотой.

Бухара шадар байгаалиин газай ехээр байдаг газар олдожо, Дунда Азида холимог материалнуудые, азодой үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэдэ ехэ арга боломжо бии болгобо гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Элдэб янзын газ, нефть нэрэхэдэ гарадаг элдэб зүйлнүүд гэхэ мэтын түүхэй эдээр баян Украинада, Волга Урал хоёрой хоорондохи дайдада, Хойто Кавказда, Азербайджанда химиин промышленность илангаяа түргэнөөр хүгжэхэ байна.

Москвагай, Ленинградай проект зохёодог, научно-шэнжэлэлгын хэдэ хэдэн организацинуудые промышленностиин ехээр хүгжэжэ байһан газарнуудта нүүлгэн асарха тухай съезд дээрэ зарим делегадуудай хэһэн дурадхалые нүхэр Федоров дэмжэбэ.

Манай орон, гэжэ түгэсхэлдөө нүхэр Федоров хэлэбэ, коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулжа захалба. Коммунистическэ партиа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсаһан совет арад—зохёон байгуулхы арад коммунизм тээшэ урагшаа найдамтайгаар дабшажа ябаһан оронойнгоо урда байгааша асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ.

Партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлэй теоретическэ асуудалнуудта тогтожо, СССР-һээ КНР-тэ байдаг элшэн сайд нүхэр **П. Ф. Юдин** үгэ хэлэбэ. Нүхэр Хрущевой элидхэл, гэжэ тэрэ хэлээ, манай партиин ажабайдалда, бүхы дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөндэ шухала удха шанартай.

Манай орондо социализмын эсэслэн, бүрин түгэс илаһан тухай заагдаһаниинь научна айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ нүхэр Юдин хэлэбэ. Нэгэ орондо социализмые байгуулха аргагүй гэжэ партиин дайсад урдань харуулхаяа һэдэдэг һэн. Мүнөө тэрэ асуудал эсэслэн шиидхэгдэбэ. Энэ хадаа социализмын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта түйлаһаниие гэршэлнэ. Манай орондо капитализмые һэргээн бодхооохо, социалистическэ лагериие унагааха тиимэ хүсэн мүнөө дэлхэй дээрэ байхагүй. Коммунизмын хоёр шататай байха тухай элидхэл дотор хэлэгдэһэн зүйл научна коммунизмын теоридо шэнэ бүлэг боложо орохонь.

Социалистическэ байгуулалтын арга боломжонуудые амжалтатайгаар хэрэглэн, социализмын оронуудай коммунистическэ обществын дээдэ шатада удаа дараалан ороходо байһан тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо хэлэгдэһыень Советскэ Союзай коммунистнуудһаа гадна, мүн социалистическэ оронуудай бүхы коммунистнууд, дэлхэйн бүхы коммунистнууд айхабтар ехээр һонирхон угтаха байна. Түсэбэй ёһоор, нэгэ жэгдээр хүгжэхэ тухай хуули ёһон гансашье ямар нэгэн социалистическэ оронуудта хабаатай бэшэ, мүн социалистическэ лагерьта бүхыдэнь хэрэглэмээр юм гэжэ анха түрүүшынхеэ тодоруулагдаба.

Саашадаа нүхэр Юдин Хитадта айхабтар ехэ барилгын хэгдэжэ байһан тухай хөөрөө. Һүүлэй арбан жэл соо хитад арад түүхэтэ асари ехэ илалта туйлаһан байна. Хитадай Арадай Республика социалистическэ обществые амжалтатайгаар, үргэн далайсатайгаар байгуулжа байнхай. Мүнөө Хитадта энэ үеын индустриин бүхы һалбаринуудай тогтуурitай үндэһэ һуури табигдаа. Өөһэдын эрдэм мэргэжэл ехэтэй инженерно-техническэ кадрнууд урган гараа, олон миллион хүнүүдтэй революционно хүдэлмэришэн анги байгуулагдаа. Тэрэшэлэн Хитадай таряашад хүдэлмэришэн ангитайгаа нягта барисаатайгаар ажаллажа, социализмын замаар шууд сэхэ, найдамтайгаар дабшажа ябана, айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаа.

Уралмашзаводой директор нүхэр **В. В. Кротовто** үгэ үгтэнэ. Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые съездын болохоһоо холо урид үргэнөөр, али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэһэн ушар хадаа, гэжэ тэрэ хэлэбэ, оронойнгоо урда байһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха эгээл ёһотой демократическа арга мүн.

Уралмашзаводой коллектив оронойнгоо предприятинуудые шэнэ шэнэ техникээр зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргажа байнхай. Үнгэрэгшэ жэл ашаглалгада оруулагдаһан долоон доменно пеэшэнгүүдэй түхеэрэлтэнүүдые завод үйлэдбэрилэн бүтээһэн байна. Тэдэ пеэшэнгүүдые комсомол шефтээ абаһан байгаа. Жэлэй туршада шэнэ түхэлэй 13 машинанууд бии болгогдоо.

Ерэхэ долоон жэлдэ, гэжэ тэрэ хэлэбэ, бидэнэр металлургическа, ашагта малтамал абалгын олон түхеэрэлтэнүүдые зохёожо бүтээхэ, тиин тэдээгээр арадай ажахын гол гол һалбаринуудые зэбсэгжүүлхэ ёһотойбди. Прокатна түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргалга хоёр дахин, буталдаг-тээрмэдэдэг—нэгэ хахад дахин шахуу, экскаваторнууд—нэгэ хахад дахин, тэрэ тоодо алхалдаг экскаваторнууд — дүрбэ дахин олоор үйлэдбэрилэгдэдэг болохо юм. Долоон жэл соо ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдаһан 52 шэнэ станогуудай 39-ыень Уралмашзавод бүтээн гаргаха ёһотой.

Предприятиин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулгатай хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудые нүхэр Кротов табиба. Тусхайлхада, заводые зарим зүйлнүүдээр мэргэжүүлхэ тухай асуудалые шиидхэхэ шухала гэжэ тэрэ тоолоно. Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсэхэ үедэ коллективтэ олон һайшаалтай, үнэтэ дурадхалнууд орожо, тэдэнэй үндэһөөр Уралгипротяжмашай институдтай хамта, түрүүн хараалагдаһан проектынхидэ орходоо хоёр дахин бага гаргашатайгаар, заводой үйлэдбэрилгын хүсые нэгэ хахад дахин дээшэлүүлхэ арга олдоо. Энэ дурадхалыемнай РСФСР-эй, СССР-эй Госпланууд, Министрнүүдэй Соведүүд дэмжэхэ бэзэ гээд найданабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Дэлхэй дээрэ эгээл гаргаша багатай машинануудые бии болгохын тулада тэмсэл дэлгэрүүлэе гэжэ Уралмашзаводой конструкторнууд бүхы машина бүтээгшэдтэ, конструкторнуудта, технологуудта, шэнжэлэгшэдтэ хандаад, өөһэдөө энэ талаар хүдэлмэри ябуулжа захалаа гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Тиихэдэ коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө заводой 70 гаран коллективүүд тэмсэжэ байна гэжэ нүхэр Кротов хэлээ. Тэдэнэй хоёртонь энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Тиигээд предприятиие материально-техническэ талаарнь хангаха асуудалаар тодорхой дурадхал оруулба.

Һүүлээрнь нүхэр **А. М. Школьников** (Воронежско областиин партийна организаци) үгэ хэлэбэ. Долоон жэлэй даабарита тоонуудые зүбшэн хэлсэхэ үедөө советскэ хүнүүд манай партиин политикые һайшааха зуураа, оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ программые түргэн саг соо бэелүүлхээр эрид шиидэнги байһанаа мэдүүлээ гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Саашань тэрэ хадаа Воронежско областиин промышленностиин хүгжэхэ асуудалнууд тухай, ажалшадай эдэбхи үүсхэлэй дээшэлһэн тухай хөөрэбэ. Дайнай үедэ областиин промышленностиин ехээр үгы хэгдэһэн, һандаргагдаһан байбашье һаань, мүнөө дайнай урда тээхидэ орходоо промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 3 дахинаар дээшэлээд байна.

Долоон жэлэй түсэбэй проектын ёһоор промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээ 1,6 дахинаар ехэдхэхэ гэжэ хараалагдаһхай. Долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада предприяти бүхэндэ шэнэ шэнэ хэмжээнүүд хараалагдажа, энэ жэлэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар социалистическэ уялганууд абтажа байна.

Бүри 1964 ондо областиин промышленность долоон жэлэй эсэстэ абтахаар хараалагдаһанай зэргэ продукци үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ түрүүн тооложо үзэхэдэ элирээ гээд нүхэр Школьников мэдүүлбэ. Воронежын шинын заводые һэльбэн заһажа, нэгэ бага үргэдхэхэдэ таарамжатай гээд, энэ дурадхалые түргэнөөр хаража үзэхыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй химиин талаар Гүрэнэй комитедые, Госпланиие гуйба.

Эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ 103 центнер мяха абаха тухай партиин ЦК-гэй декабриин Пленум дээрэ областиин урда табигдаһан зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада парторганизацинуудай, хүдөө тосхоной ажалшадай хараалжа байһан тодорхой хэмжээнүүд тухай нүхэр Школьников хөөрөө. Энэ зорилгые долоон жэлэй эсэстэ бэшэ, харин 4—5 жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидхэгдээ. Областиин олон колхозууд, совхозууд, районууд бүри 2—3 жэлэй туршада эды шэнээн мяха абадаг болохо юм. Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл бүхы областиин предприятинуудта, колхоз, совхозуудта дэлгэржэ байнхай.

Коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө Воронежско областиин партийна организаци үсэд шангаар тэмсэхэ гэжэ нүхэр Школьников КПСС-эй XXI съездые найдуулаа.

Трибунада — Казахска ССР-эй Наукануудай Академиин президент нүхэр **К. И. Сатпаев.** Партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй шууд сэхээр бэелүүлжэ байһан ленинскэ сэсэн-мэргэн национальна политика болбол, гэжэ тэрэ хэлэнэ, советскэ бүхы арадуудай экономико болон культурын саашадаа һалбаран хүгжэхэ үргэн ехэ арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ. Мүн Казахстаншье ехэ амжалтануудые туйланхай. Республикын промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. Олон миллион гектар шэнэ газар ашаглаһанай ашаар республика орооһо таряа абалгаараа орон доторoo хоёрдохи һууриие лаб эзэлээ. Наука болон социалистическэ культурамнай һалбаран хүгжэжэ байна. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй, түүхэтэ XXI съездын һүүлээр Казахска ССР бүри гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан байна.

Саашань нүхэр Сатпаев Казахстанай ашагта малтамалай баялигууд тухай хөөрэбэ. Энэ республикада советскэ геологууд шулуу нүүрһэнэй байһан 200 гаран газарнуудые, тэдэнэй тоодо Карагандa, Экибастуз гэжэ тон ехэ нүүрһэтэй газарнуудые элирүүлһэн байна. Экибастузда заримдаа шулуу нүүрһэн 100 метр хүрэтэр зузаанаар, газарай хүрьһэндэ дүтэ наана байдаг юм. Урало-Эмбинскэ шадар нефтиин, газай баймаар мянга хахад шахуу газарнууд олдоо. Зүгөөр тэдэнэй хэдэн арбаадынь лэ шэнжэлэгдээд байна. СССР-эй урдань байһан Нефтиин промышленностиин министерствын энэ нютагые тоодоггүй байһаниинь эндэһээ харагдана.

Түмэрэй шоройн талаар Казахстан мүнөө Союз соо түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлнэ. Республика дотор Соколовско-Сарбайска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинат, Карагандагай металлургическа завод баригдажа байнхай. Тэдэнэр хадаа республика дотор хара металлургиин ехэ промышленностиин байгуулагдажа захалһаниие гэршэлнэ.

Казахстанда мүн зэдэй, сагаан туулганай, хара туулганай баялигууд элбэг. Джезказган гээшэ зэдэй эгээл үнэтэ баялигнай мүн. Энэ нютаг дэлхэй дээрэ зэдэй эгээн баялиг газарнуудай нэгэн юм. Тэрэшэлэн республика хэдэ хэдэн шухаг металлнуудай баялигаар орон доторoo түрүү һуури эзэлдэг. Химиин промышленностиин түүхэй эдэйнь баялигуудые, тэрэшэлэн боксидай, доломидай, гипсын баялигуудыень тооложо гаргахаар бэшэ юм. Казахстанай газар дайдада байгаагүй нэгэшье элемент мүнөө Менделеевэй таблица дотор үгы гэжэ хэлэхэдэ болохо гээд нүхэр Сатпаев онсолон тэмдэглэбэ.

Республикын ашагта малтамалай баялигуудые һайнаар хэрэглэхэ зорилгоор нүхэр Сатпаев хэдэн бодото дурадхалнуудые оруулаа. Бүри мүнөө жэлдэ Иртыш-Караганда гэжэ каналые барижа захалха шухала гэжэ тэрэ тоолоно. Тиигэбэл Казахстанай тэг дундуур байдаг байгаалиин баялигуудые һайнаар ашаглаха арга боломжо бии болгожо үгэхэ байгаа. Мүн республикада хэдэ хэдэн түмэр харгынуудые татаха, Казахстанда ороной томо томо городуудһаа тус тус һалбариин хэдэн научно-шэнжэлэлгын институдуудые нүүлгэжэ асарха гэжэ дурадхаа.

Февралиин 4-нэй үдэшын заседани дээрэ хариин оронуудай айлшад үгэ хэлэжэ, ахадүү партинуудһаа XXI съездэ амаршалга хүргэбэ. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ, үргэн далайсатай байһыень тэмдэглээд, Израилиин Коммунистическэ партиин генеральна секретарь **Самуил Микунис** иигэжэ хэлээ:

Израилиин хүлһэншэдэй туһаламжатайгаар империалистическэ дайн жүрөөдэгшэдэй 1956 ондо Египет руу, мүн 1958 ондо Ливан, Иордани руу шунахайран ороходо Советскэ Союз социалистическэ лагериин бүхы оронуудые толгойлон, Дунда Зүүн зүгтэ амгалан тайбан байдал хамгаалха хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ гэжэ Израилиин арад түмэн дэлхэйн бүхы арадуудтал адляар мэдэжэ байна. Империализм гээшэ — манай эбсэшэгүй дайсан, харин Советскэ Союз болон социализмын оронууд —манай эгээн үнэн сэхэ, найдамтай нүхэд гэжэ тиихэдэ эндэхи арадууд һайса ойлгожо абаа.

Арадайнгаа аша туһын тулада Израиль арабска бусад арадуудтай хамта империализмда эсэргүү тэмсэхэ ёһотой гэжэ ажабайдал эрилтэ табина гээд нүхэр Микунис мэдүүлбэ.

Долоон жэлэй түсэбые бэелүүлгын амжалтанууд болбол эрхэ сүлөөгөө олохын тулада, империализмда эсэргүү тэмсэжэ байһан Латын Америкын арадуудай эдэбхиие бүри дээшэлүүлхэ байна гэжэ Боливиин компартиин ЦК-гэй секретарь нүхэр **Луис Тельериа** үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Империалистнуудай дээрмэдэлгэ, тонолгын политика ябуулһанай гэмээр Боливи — аграрна гээгдэнги орон — мүнөө экономическа ехэ бэрхэшээлнүүдтэ ороод байна. Һая бии боложо байһан национальна промышленностиинь Холбоото Штадууд дарана, доройтуулна. Америкын империализмын дээрмэдэлгэ, тонолгын политикада эсэргүү тэмсэжэ байһан Боливиин хүдэлмэришэн анги болон арад зон, гэжэ нүхэр Тельериа хэлэнэ, социалистическэ лагериин оронуудтай, илангаяа Советскэ Союзтай худалдаа наймаа хэдэг болоходоол оронойнгоо экономическа шухала шухала асуудалнуудые шиидхэхэ байнабди гэжэ тоолоно.

Боливиин компарти мүнөө түрүүшынгээ национальна съездые үнгэргэхэеэ бэлэдхэжэ байна гэжэ нүхэр Тельериа дуулгаба. Энэ съезд хадаа ороной политическэ ажабайдалда түүхэтэ удха шанартай байха юм.

XXI съездын табяаша, бүхы арадуудай аша туһада харюусаха, таарамжатай зорилгонуудые шиидхэхын тула, түбхын түрүүндэ, хамтынгаа хүсөөр шэнэ дайнай аюулые зайсуулха, эб найрамдалые хамгаалжа, улам бэхижүүлхэ ёһотойбди гэжэ Швейцариин ажалай партиин генеральна секретарь нүхэр **Эдгар Воог** хэлэбэ.

Эб найрамдалые хамгаалха, бэхижүүлхэ асуудалые гол зорилгонуудаймнай нэгэн гэжэ бидэнэр орон доторoo тоолонобди гэжэ нүхэр Воог саашань үргэлжэлүүлэн хэлээ. Буржуазин зонхилхы бүлэгүүдэй ябуулжа байгааша зэбсэгжэлгын политикада, манай Швейцари шэнги иимэ багахан орондо тон ехэ, хүнэй һанаанда багташагүй, оройдоошье хэрэггүй сэрэгэй гаргашануудта эсэргүү, тэрэшэлэн Швейцариин армиие атомна зэбсэгээр хуяглаха һанаашалгануудта эсэргүү тэмсэжэ байнабди.

Съездын делегадуудтай, коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэнэртэй һаналаа гүнзэгыгөөр нэгэдэжэ байһанаа Швейцариин ажалай партиин үмэнэһөө мэдүүлхэ зуураа, нүхэр Воог иигэжэ хэлэбэ:

Бидэнэр нэгэ хараа бодолтой, нэгэ уг зорилготой, нэгэн адли замтай гээшэбди. Манай хараа бодолнууд — марксизм-ленинизмын хараа бодолнууд мүн. Тэрэ хараа бодолһоо бидэнэр хадуурхагүйбди. Манай зорилго — эб найрамдалые, бүхы хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан, золтой жаргалтай байдалые хамгаалха гэһэн эрмэлзэлгэтэй.

Исландиин нэгэдэмэл социалистическэ партиин үмэнэһөө партиин ЦК-гэй гэшүүн нүхэр **Кристин Андерссон** үгэ хэлэбэ. Советскэ Союз Исланди хоёрой хоорондохи хани барисаан саг үргэлжэ бэхижэжэ, соёл культурын болоод худалдаа наймаанай харилсаан хүгжэжэ байна гэжэ Исландиин коммунистнууд баясана, гээд тэрэ мэдүүлбэ. Имагтал социалистическэ дэлхэйн дэлгүүр дээрэ, тон түрүүндэ, Советскэ Союзтай худалдаа наймаанай үргэн харилсаатай байһанай ашаар бидэнэр орон доторoo зоной хүдэлмэригүйдэлгые гүйсэд усадхажа шадаһан байнабди гэжэ тэрэ хэлээ.

Оронойнгоо газар дайдын эрьеһээ далай дээрэ 12 миллиин газарта загаһа барихын түлөө тэмсэжэ байһан халхадамнай энэ эрилтэ зүбтэй гээд шууд сэхээр мэдүүлжэ, Советскэ Союзай дэмжэһые Исландиин арад хэзээдэшье мартахагүй гэжэ нүхэр Андерссон үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Энэ асуудал шиидхэлгэһээ манай арадай экономическа бүхы ажабайдалынь дулдыдаха юм.

Манай арад шэнги иимэ үсөөхэн зонтой арадай хуби заяан бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалай тогтожо байһанһаа дулдыдаха байна. Тиимэһээ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ танай долоон жэлэй түсэбэй оруулһан ехэ оруулалтые бидэнэр илангаяа үндэр дээрэ сэгнэнэбди.

Шэнэ Зеландиин Коммунистическэ партиин Политическэ комитедэй гэшүүн нүхэр **Уилфрид Макара** XXI съездэ эгээл һайн һайхан хүсэлые хүргэбэ.

Танай орон дотор байхадаа харaһан, дуулаһан бүхы юумэнүүднай тэрэшэлэн энэ боложо байгаа съезд болбол, гэжэ тэрэ хэлээ, асари ехэ түсэбүүдтнай дүүргэгдэжэ үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ мании этигүүлбэ. Коммунизм байгуулгын энэ асари ехэ түсэбүүдээ дүүргэжэ байхадаа Советскэ Союз мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ ажалшадай иимээр ажаһууха, ажаллаха арга оройдоошье түйлагдашагүй хэмжээндэ, капитализмын мүнөө дээрэ зонхилжо байгаа оронуудай оройдоошье ойроо хүртэшэгүй хэмжээндэ хүрэхэ аргатай болохо байна. Тиимэһээ танай түсэбүүдые хүдэлмэришэн анги, Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд айхабтараар һонирхоно.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Уилфрид Макара, тэрэнэй мэдүүлһэнэй ёһоор, бүхы дэлхэйн арадуудые һонирхуулжа, гайхуулжа байһан научна болон техническэ асари ехэ амжалтануудаарнай Советскэ Союзай арадуудые амаршалба.

Съездын үдэшын заседани дүүрээ. Түрүүлэгшэ февралиин 5-най үглөөнэй 10 час болотор забһарлага соносхоо.

(ТАСС).

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд. **Зураг дээрэ:** съездын делегадууд советскэ драматург Александр Евдокимович Корнейчук, Новосибирскын оперо, балеэдэй театрын баледэй солистка, РСФСР-эй арадай артистка Татьяна Анатольевна Зимина, СССР-эй арадай артист Михайл Иванович Царев Кремлиин Ехэ ордоной Георгиевска зал соо хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛНА

Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын материалнуудые ехээр һонирхон шудална. Мүнөө заводой парторганизациин агитаторнууд үйлэдбэриин участогууд, цехүүдээр ябажа хөөрэлдөө хэхэтээ хамта, съездын материалнуудтай газетэнүүдые хүдэлмэришэдтэ уншажа үгэнэ.

Партиин съездэ зорюулагдаһан баярай суглаан һаяхан болоод, заводой коллективэй урда ямар зорилгонуудай табигдажа байһан тухай директор нүхэр П. А. Яхновецкий дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Һүүлээрнь хэдэн хүн үгэ хэлэжэ, энэ жэлдэ, долоон жэлэй туршада продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ тушаа һанамжа, дурадхалнуудые оруулба. Модо тайрадаг станок дээрэ хүдэлэгшэ Б. П. Боресовец иигэжэ мэдүүлээ:

— 1959—1965 онуудта оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухайда КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые уншахадаа, арад зоной ажабайдалые бүри һайн һайхан болгохо зорилготой партиин бэелүүлдэг сэсэн мэргэн политикые эли тодоор харанабди. Түрэл партиингаа энэ анхарал оролдолгодо харюу болгон, бүри эршэмтэй габшагайгаар ажаллаха ёһотойбди. Тиимэһээ 1959 оной, мүн ерэхэ долоон жэлэй туршада продукци үйлэдбэрилхэ түсэбүүдые дүүргэхын тула бүри эршэтэйгээр хүдэлхэбди.

Заводой комсомолой эхин организациин секретарь нүхэр В. Юрьев, түүхэй эдэй цехын механик А. П. Васильев болон бусад хэдэн нүхэд үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партида үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргөө.

Суглаанда хабаадагшад заводойнгоо үмэнэһөө социалистическэ шэнэ уялга абаба. Байгша оной январь, февраль һаранuудта продукци бүтээн гаргаха түсэбөө бүхы заводоороо февралиин 23 болотор дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 650 мянган кубометр модо бэлэдхээд, гэдэхи кварталайнгаа түсэб мартын 20-һоо урид дүүргэхэ уялга абаһан байнхай. Мүн энэ кварталай туршада заводой үйлэдбэридэ уралан найруулгын, ухаалан зохёолгын гаран дурадхал нэбтэрүүлэгдэхэ хараалагдана. Тингэжэ түсэбһөө гадуур 5 мянган кубометр материал хюрөөдэгдэн бэлэдхэгдэжэ, тэрэнэй шанарынь 2 процентээр дээшэлхэ юм. Нэгэдэхи кварталай соо янза бүриин модон хайрсагуудые хэхэ түсэбөө мартын 25-һаа урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3 мянган гаран кубометрын хэмжээтэй хайрсагуудые хэхэ байна.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд бүридхэлдэ абтаба

★ ★ ★ ★

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

Д. Ц. ЦЫРЕМПИЛОН.

В. И. ДУБРОВСКИЙ.

Ц. А. АЮШЕЕВА.

В. Г. ШУЛЬГИН.

Һунгуулиин 744-дэхи Улан-Удын округ

...жи Цыремпилович Цыремпилон РСФСР-эй Верховно ...ведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаба

...959 оной февралиин 3-да һун-...лиин 744-дэхи Улан-Удын ок-...ной комиссиин заседани бо-... Заседани дээрэ окружной ...иссиин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Д. ...лунов үгэ хэлэжэ, манай окру-... ажалшад РСФСР-эй Верховно ...ведэй депутадта кандидадаар ...жи Цыремпилович Цыремпило-...е өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ ...жүүлһэн байна гэжэ мэдээсэбэ. ...гээд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин 744-дэхи Улан-Удын округто һунгагдахаар өөрынгөө зүбшөөл нүхэр Д. Ц. Цыремпилон үгөө гэбэ.

Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Д. Шулуновой мэдээсэлые комиссиин заседани дээрэ байлсаһан олониитын эмхи зургаануудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд, окружной комиссиин гэшүүд баяртайгаар угтаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолһоо

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ ...гаха һунгалта тухай Дүримэй» ...дахи статьягай үндэһөөр һунгуу-... окружной комиссиин тогтоо-...ёнь:

...ССР-эй Наукануудай акаде-... Сибириин отделениин Буря-... комплексно научно-шэнжэлэл-... институдай хүдэлмэрилэгшэдэй, ... Бурядай Доржи Банзаро-... нэрэмжэтэ багшанарай инсти-... коллективүүдэй хамтын суг-...ануудаар, Улан-Удын мяханай ...сервын-комбинадай, Улан-Удын ... бүтээлгын-заһабарилгын, ...-Удын Ленинэй ордено ...возо-вагонно заводой хүдэл-...шэд, инженерно-техническэ ...мэрилэгшэд болон алба хааг-... хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн, 1908 ондо түрэһэн, Улан-Удэ городто ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Доржи Цыремпилович Цыремпилоние** РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 744-дэхи Улан-Удын округто һунгагдахынь тулада РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 58-дахи статьягай үндэһөөр депутадта кандидат Доржи Цыремпилович Цыремпилоние РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 744-дэхи Улан-Удын округто һунгагдахынь тулада һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

Һунгуулиин 745-дахи Прибайкальска округ

...илий Иванович Дубровский РСФСР-эй Верховно ...ведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаба

...ан-Удэ городто байгша оной ...алиин 4-дэ һунгуулиин 745-да-... Прибайкальска округой окруж-... комиссиин заседани боложо үн-... Энэ заседани дээрэ окруж-... комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр ... Гаськов һунгуулиин № 745 ...байкальска округой ажалша-... РСФСР-эй Верховно Соведэй ...тадта кандидадаар Василий ...нович Дубровскиие нэгэн һанал-...аар дэбжүүлһэниие мэдүүлбэ. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин 745-дахи Прибайкальска округто һунгагдахаар өөрынгөө зүбшөөл нүхэр В. И. Дубровский үгөө гэжэ хэлэбэ.

Нүхэр Гаськовой энэ мэдээсэлые комиссиин заседанида байлсагшад — олониитын эмхи зургаануудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд, комиссиин гэшүүд бултадаа баяр баясхалантайгаар угтаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолһоо

...РСФСР-эй Верховно Соведтэ ...гаха һунгалта тухай Дүримэй» ...дахи статьягай үндэһөөр һунгуу-... окружной комиссиин тогтооһо-...:

...хэнэй аймагай «Сибиряк», ...каһанай аймагай Карл Марк-... нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүү-... Мысовая гэжэ түмэр замай ...иин паровозно депогой, Буря-... совнархозой № 1 барилгын ...тын, Баргажанай леспромхо-... хүдэлмэришэд, инженерно-тех-...кэ хүдэлмэрилэгшэд болон ал-... хаагшадай хамтын суглаанууд ...э дэбжүүлэгдэһэн, 1912 ондо ...һэн, Улан-Удэ городто ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, КПСС-эй Бурядай обкомой хоёрдохи секретарь **Василий Иванович Дубровскиие** РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 745-дахи Прибайкальска округто һунгагдахынь тулада РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 58-дахи статьягай үндэһөөр депутадта кандидат Василий Иванович Дубровскиие РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 745-дахи Прибайкальска округто һунгагдахынь тулада һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

Һунгуулиин 746-дахи Забайкальска округ

Цыпилма Аюшеевна Аюшеева РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаба

Байгша оной февралиин 4-дэ һунгуулиин 746-дахи Забайкальска округой окружной комиссиин заседани окружной комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр П. Д. Чепарин нээхэ зуураа, манай округой ажалшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Цыпилма Аюшеевна Аюшеевае нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна. Нүхэр Ц. А. Аюшеева РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин 746-дахи Забайкальска округто һунгагдахаар зүбшөөлөө үгөө гэжэ мэдүүлбэ.

Энэ мэдээсэлые тус комиссиин заседанида хабаадагшад — олониитын эмхи зургаануудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд, комиссиин гэшүүд халуун баяраар угтаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолһоо

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 55-дахи статьягай үндэһөөр һунгуулиин окружной комисси ингэжэ тогтообо:

Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ, Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик», Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозуудай гэшүүдэй, Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, Яруунын аймагай Нарһатын РТС-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн, 1916 ондо түрэһэн, Бурядай АССР-эй Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоздо ажаһуудаг, партийнабэшэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой ахалагша хонишон **Цыпилма Аюшеевна Аюшеевае** РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 746-дахи Забайкальска округто һунгагдахынь тулада РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 58-дахи статьягай үндэһөөр депутадта кандидат Цыпилма Аюшеевна Аюшеевае РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 746-дахи Забайкальска округто һунгагдахынь тулада һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

Һунгуулиин 747-дохи Кяхтын округ

Василий Григорьевич Шульгин РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаба

Байгша оной февралиин 3-да һунгуулиин 747-дохи Кяхтын округой окружной комиссиин заседани боложо, округой ажалшадай зүгһөө РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Зэдын комбинадай Первомайска руднигта буровой станогой машинистаар ажаллагша Василий Григорьевич Шульгин дэбжүүлэгдээ гэжэ окружной комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Р. Ф. Тугутов заседани дээрэ мэдээсээд, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин 747-дохи Кяхтын округто һунгагдахаар зүбшөөлөө нүхэр В. Г. Шульгин үгөө гэжэ хэлэбэ.

Окружной комиссиин заседанида хабаадалсаһан — олониитын эмхи зургаануудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд болон комиссиин гэшүүд энэ мэдээсэлые һайшааба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолһоо

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 55-дахи статьяе үндэһэлэн һунгуулиин окружной комисси тогтообо:

Закаменай аймагай «Коммунизмын зам» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй, Сэлэнгын аймагай Галуута Нуурай рудоуправлениин, Сэлэнгын геологическа экспедициин, Бичурын РТС-эй болон Зэдын комбинадай Первомайска руднигай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай ниитын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн, 1923 ондо түрэһэн, Городок городто ажаһуудаг, партийнабэшэ, Зэдын комбинадай Первомайска руднигта буровой станогой машинистаар ажалладаг **Василий Григорьевич Шульгиниие** РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 747-дохи Кяхтын округто һунгагдахынь тулада РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха.

«РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 58-дахи статьяе баримталан депутадта кандидат Василий Григорьевич Шульгиниие РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 747-дохи Кяхтын округто һунгагдахынь тула һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха.

Һунгуулиин Улан-Удын Свердловскэ округто

...лан-Удэ городой Пионернүүдэй ...шан соо һунгуулиин Сверд-...кэ 3-дахи округой ажалшадай ...лэгшэд суглараа. Агитпунктые ...гша нүхэр Г. К. Холщевников ...ээ нээгээд, ингэжэ хэлэбэ:

—Нүхэдүүд! Бурядай АССР-эй ...ховно Соведэй депутадта кан-...адаар һунгуулиин Свердловскэ ...угһоо дэбжүүлэгдэһэн нүхэр ...анов Иван Романовичын кан-...атурые дэмжэхээ суглараабди. ...э нүхэрнай мүнөө манай рес-...ликын Министрнүүдэй Сове-...й дэргэдэхи аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшээр ажаллана.

Гүрэнэй банкын коллективэй түлөөлэгшэ нүхэр Мещерякова үгэ абажа, нүхэр Иван Романовичые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар гүрэнэй банкын, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи аюулгүйе сахиха комитедэй болон городой таксомоторно ажахын коллективүүдэй дэбжүүлһэн тухай мэдээсэхэ зуураа, нүхэр Романовай ажал-ябуулга тухай хөөрэжэ үгэбэ.

—Нүхэр Романов заводой слесариин туһалагшаһаа заводой главна конструктор болотороо ургаһан хүн юм. Ямаршье ажалда ябахадаа тэрэ ленинскэ партиин хараа шугамые алдангүй, партиин даалгаһан даалгабариие хододоо дүүргэжэ ябадаг. Тиимэ дээрэһээ манай һунгуулиин Свердловскэ 3-дахи округой һунгагшадай этигэл найдабариие харюулхань дамжаггүй. Мартын 1-нэй үдэр нүхэр Романовай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыетнай уряалнаб,—гээд нүхэр Мещерякова үгэеэ дүүргэнэ.

Удаань республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи аюулгүйе сахиха комитедэй түлөөлэгшэ нүхэр Б. Б. Бужеев үгэ абаад, ингэжэ хэлэбэ:

—Иван Романович ажалдаашье, ажабайдалдаашье зондо жэшээ харуулжа ябадаг байна.

Манай коллектив нүхэр Романовые депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ, найдабариемнай дүүргэхэ гэжэ найдаһан байна.

Нүхэр Романовай этигэмжэтэ нюураар нүхэр Б. Б. Бужеев баталагдаба.

Б-М. Сынгеев.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАД НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУДААР ЭРХИМ ХҮНҮҮДЭЭ ДЭБЖҮҮЛНЭ

ИВОЛГА

Аймагай колхозууд, предприятинууд болон эмхи зургаанууд дээгүүр олон хүнэй хабаадалгатай һунгалтын урда тээхи суглаанууд айхабтар ехэ политическэ эдэбхи хэшээлэй оршон байдалда боложо байна.

Һаяхан «Заветы Ильича» колхозой Каленово тосхоной ажалшад һунгалтын урда тээхи суглаан дээрээ нютагайнгаа эрхим түрүү механизатор **Петр Яковлевич Каленых** гэгшые аймагай Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

Мүн Каленовско округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар худалдаа наймаанай организацинуудта олон жэлдэ хүдэлһэн, аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзай түрүүлэгшэ **Николай Артемьевич Бурцевые** дэбжүүлһэн байна.

Нүхэр П. Я. Каленых, Н. А. Бурцев гэгшэдэй кандидатурые бүрин дэмжэжэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр С. Бурков, механизаторнууд нүхэд Н. Перов, П. Мергинев болон бусад һайшаалай үгэнүүдые хэлээ.

Тиигээд эндэ сугларагшад нютагай эдэбхитэй түрүү хүнүүдые сомоной Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ. Тэдэнэй дунда: колхозой түрүү һаалишан **Вера Павловна Астраханцева**, механизаторнууд **Николай Дмитриевич Перов, Владимир Афанасьевич Каленых**, гүрэнэй сортовой үрэһэнэй участогай агроном **Елизавета Никифоровна Бессонова**, артелиин түрүүлэгшэ **Сергей Иннокентьевич Бурков**, МТФ-е даагша **Петр Яковлевич Казанцев** гэгшэд нэрлэгдээ.

***

Тэрэшэлэн Иволга тосхондохи кондитерска фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд аймагайнгаа Соведэй депутадта өөһэдынгөө кандидадаар фабрикын директор **Александр Павлович Хусаевые** дэбжүүлээ. Мүн Иволгын сомоной Соведэй депутадта кандидадаар фабрикын главна инженер **Валентина Александровна Дорожкина** дэбжүүлэгдэбэ.

КАБАНСК

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай малшад, предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, нютагайнгаа эрхим түрүү хүбүүд, басагадые аймагай болон сомоной Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлжэ байна.

Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд һунгалтынгаа урда тээхи суглаан дээрэ аймагай Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо үнинэй, дүршэл ехэтэй механизатор, мүнөө комплексно бригадын бригадир **Константин Степанович Ковылкиние** дэбжүүлээ. Нүхэр Ковылкинай хүтэлбэрилдэг бригадынхид байгша ондо бүхы таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 13 центнер орооһо таряа хуряагаа.

Тиихэдэ тус артелиинхид аймагай Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо түрүү һаалишан **Евдокия Александровна Помазкинае** нэрлэнхэй.

СЭЛЭНГЭ

Сэлэнгын аймагай ажалшад өөһэдынгөө дундаһаа эрхим хүбүүд, басагадаа нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлнэ.

Аймагай Соведэй депутадта кандидадуудаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр **Пылжит Бальчиновна Жалсанова**, Селендумын станок бүтээлгын заводой хүдэлмэришэн нүхэр **Флюра Геннятовна Калимулина**, Галуута-Нуурай рудоуправлениин № 2—5 шахтын проходчик нүхэр **Гармажап Дабаевич Тучинов** дэбжүүлэгдээ.

Тэрэшэлэн хүдөөгэй болон сомоной Соведэй депутадуудта кандидадууд хаа хаанагүй дэбжүүлэгдэнэ. Селендумын поселково Соведэй депутадта кандидадаар Сэлэнгын совхозой № 2 фермын һаалишан нүхэр **Янжи Дармаевна Гуржапова** дэбжүүлэгдэбэ.

Тиихэдэ Үбэр Зөөхэйн сомоной Соведэй депутадта кандидадаар Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Цыремпил Жалсанович Дансарунов**, Ноёхоной сомоной Соведэй депутадта кандидадуудаар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр **Дамдин Самьяевич Соктоев**, тус колхозой зоотехник нүхэр **Барадий Молонович Лубсанов** болон Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой тракторист нүхэр **Цабадай Бадмаевич Бадмаев** дэбжүүлэгдээ.

КУДАРА

Кудара-Сомон. Аймагай Соведэй депутадта кандидадуудаар колхоз, предприятинуудай түрүүшүүл, эрхимэй эрхим хүбүүд, басагад дэбжүүлэгдэнэ.

Тэдэнэй тоодо, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан нүхэр **Валентина Николаевна Кузьмина**, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Иван Федорович Иванов**, «Путь Октября» колхозой суута комбайнер нүхэр **Изот Федосеевич Кривогорницын**, Калининай нэрэмжэтэ колхозой тугалшан нүхэр **Дарима Будаевна Рантапова**, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша нүхэр **Семен Семенович Гуляев** гэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Мүн «40 лет Октября» колхозойхид аймагай Соведэй депутадта кандидадаар өөһэдынгөө дундаһаа түрүү гахайшан нүхэр **Степан Тихонович Серебринниковые** нэрлээ. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд аймагай Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо суута хонишон нүхэр **Николай Михайлович Агафоновые** дэбжүүлһэн байна.

АХА

Орлик. (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад эрхим хүбүүд, басагадаа нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлжэ байна.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдһээ түрүү һаалишан **Дулма Лопсоновна Мандагаева**, «Улаан Малшан» колхозһоо хонишон **Мыдыгма Базаровна Анчикова** гэгшэд Ахын аймагай Соведэй депутадта кандидадуудаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Һунгуулиин № 6 Ранжуровска округто

Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 6-дахи Ранжуровска округой һунгагшадай түлөөлэгшэдэй суглаан Уһан замайхидай клубта болобо.

Ранжуровска округой һунгагшадай түлөөлэгшэ нүхэр Панчуков суглаае нээгээд, ингэжэ мэдүүлээ:

— Байгша оной мартын 1-дэ болохоёо байгаа һунгалтада бэлэдхэл алдарта партиимнай XXI съездын боложо байһан түүхэтэ үетэй тудалдаба.

Округоймнай завод, эмхи зургаануудай коллективүүд өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ республикымнай дээдэ органой депутадта кандидадаар юрын хүдэлмэришэ эхэнэр **Екатерина Георгиевна Затеевае** дэбжүүлһэн байна.

Эгээн түрүүлэн судна-бүтээлгын заводой заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Кауфман үгэ абаад, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн тус заводой механическа цехын хүдэлмэришэн Екатерина Георгиевнагай намтартай сугларагшадые танилсуулба.

— Манай городской нэгэдэхи больницын эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Затеевагай кандидатурые бүрин дэмжээд, энэ үзүүлһэн этигэл найдабаримнай нүхэр Затеева нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлнэбди,—гээд тус больницын хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ нүхэр Карпов хэлэбэ.

— Екатерина Георгиевна Затеева манай заводой бухгалтеридэ ажаллажа байтараа, өөрынгөө дураар үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилхээ зорижо ошоһон байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо цехын крановщигаар арбадахи жэлээ ажаллажа байна,— гээд механическа цехын комсомол-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Шигаев хөөрэнэ.— Нүхэр Затеева цехымнай бүхы хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, урагшаа һанаатай нүхэр юм. Тэрэнэй үүсхэлээр мүнөө цех соомнай ариг сэбэр сахигдадаг болоо. Бидэнэр Екатерина Георгиевнае БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ эдэ бүгэдыень хараадаа абалсан, өөһэдынгөө этигэл найдабариие үзүүлһэн байгаабди.

Һүүлээрнь багшанарай институдай түлөөлэгшэ, түүхын наукануудай кандидат нүхэр Тышкилов, хэлхээ холбооной управлениин коллективэй түлөөлэгшэ нүхэр Тюрин, судна бүтээлгын заводой партийна бюрогой секретарь нүхэр Сажинов болон бусад үгэ хэлэжэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой эрхим кандидат Е. Г. Затеевагай түлөө байгша оной мартын нэгэнэй үдэр бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр ерэжэ, дуугаа үгэхыень уряалһан байна.

Һунгуулиин зургаадахи Ранжуровска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээ болоһон энэ суглаанда хабаадагшад тус округто һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Е. Г. Затеевае гуйха гэһэн тогтоол баталан абаба.

Тэрэшэлэн энэ суглаанда хабаадагшад округой бүхы һунгагшадта хандаһан Хандалга баталан абаһан, мүн этигэмжэтэ нюурые һунгаһан байна.

Б. Цыремпилов.

Адуу малаа тобир тарганаар ондо оруулжа, гүрэндөө тарган мяха ехээр тушаая!

Урдынгаа алдууе дабтана

«Красный Октябрь» колхоз Ториин аймаг соо адуу малаар олон, үрэжэлтэй һайн тарялан, сабшалангааршье элбэг, хүдөө ажахын томохон артельнүүдэй нэгэн юм.

Теэд тус колхоздо һүүлэй 2—3 жэлэй туршада харууһа, тэжээлэй мууһаа үхэр малайнь тоо толгой биратай олошорногүй, ашаг шэмэншье өөдтэй дээшэлнэгүй. Урзанда жэлдэ үбһэ тэжээлээр дуталдажа, үхэр малынь тураһан, муудаһан, нилээд олониинь үхэһэн, гарзалһан байха юм. Энээн тухай суглаануудай дээрэ нэгэтэбэшэ хэлсэгдэдэг. Гэбэшье артелиинхид энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ муу бэлэдхэлтэйгээр ороод, тон эмхигүйгөөр үнгэргэжэ байнхай.

Колхозой 2-дохи бригадын бүхы хонид, буруу, хашарагуудынь үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо ехээр туража, муудажа захалаа. Эндэхи хонишон нүхэр П. Зайцевай 600 гаран түлгэ хонидой отарада үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо үбһэ тэжээлэй дутаһанһаа, байра харууһанай мууһаа боложо, зуу гаран түлгэнь ехээр туража муудашанхай. Тус отарада мүнөө үбэлэй янгинама хүйтэн соогуур хонидто эдюулхэ үбһэ, һолоомонь уридшалан зөөгдэжэ абтаагүй, үнихэн боложо нэгэ машина үбһэ асархадань, хэды хоноод лэ дууһашана. Тиихэдэ М. Зайцевай даадаг 600 толгой һубай хонидой отарада үбһэ тэжээлэй дутаһанһаа, байра байдалай мууһаа олонхи хонидынь үлбэртэжэ захаланхай. Эдэ бүгэдэ малай үбэлжэлгэдэ хаһа сагтань һайнаар бэлдээгүй дээрэһээ, мүн малай үбэлжэлгые һулаар хүтэлбэрилһэн дээрэһээ болоо. Тусхайлбал, нүхэр П. Зайцевай отарада ошоходо, һая болотор хонинойнь байрын үүдэ, сонхо гэхэ мэтэнь заһагдаа, дулаалагдаагүй, задагай зайдан байгаа. Харин мүнөөл хонидойнгоо ехээр туража эхилхэдэ, байрынь дулаалха хүдэлмэри эхилжэ байнхай. Мүн хонишон нүхэр Ц. Банзарагцаевай даадаг 400 эхэ хонидой отарада шэнэ баригдаһан хурьганай байрын хахадынь хушагдаагүй байһаар. Зарим отарануудта хонид хуушан шэбхэ дээрээ хононо.

Тус колхозойхид һү һаалгаар бэшэ колхозуудта орходоо нилээдгүй ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Үнгэрһэн декабрь, январь һарада колхозойхид үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 21,8 литр һү һаагаа. Артелиин 2-дохи комплексно бригадын «Харацай» гэжэ гүүртын (даагшань нүхэр Федоров) зарим һаалишадынь үдэртөө оройдоол 2—3 литр һү һаадаг байна. Энээнһээ боложо бүхыдөө гүүртэ дээрэ хамта 83 үнеэнһээ 40—45 литр һүн һаагдана гэхэ гү, али үнеэн бүридэ оройдоол 2—3 литр хүртэнэ.

Эндэ һаалишад, малшадай ажал хүдэлмэриие хүнгэдхэхын тула ямаршье оньһожоруулга хэгдэнэгүй. Харацайн гүүртэдэ уһа бүлеэдхэхэ түхеэрэлгэ хэгдэһэн аад, тэрэнь эбдэрхэй, хэндэшье хэрэггүй хэбтэнэ. Тиимэһээ һаалишад мүнөө худагһаа уһа гараар удхажа, үнеэдээ уһалха баатай болоно. Мүн үнеэдтэ үбһэ, һолоомо буйлуулагдажа эдюулэгдэнэгүй. Фермэнүүдтэ үхэр малай тэжээлэй рацион табигдаагүй байһаар. Таряа талханай зүйлшье үнеэдэй һүнэй гарасын зэргээр үгтэнэгүй. 2—3 литр, 8—9 литршье һү үгэдэг үнеэдэй хоорондо ямаршье илгаагүй, тон адли хэмжээнэй тэжээл эдюулэгдэнэ. Мүн колхозой зоотехник нүхэр Б. Дамбаев фермэ, отаранууд дээгүүр ходо ябажа, малшадта зоотехническэ туһаламжа үзүүлхэ, заабари, һургаал үгэхэ, ажалынь зүбөөр эмхидхэхэ талаар мүртэй юумэ хэнэгүй. Жэшээнь, Харацайн һүнэй-товарна фермэнүүдтэ тугалда һү уулгаха график, рацион табигдаагүй, харин һаалишад өөһэдөө тугалнуудтаа ямаршье зохид хэм хэмжүүргүйгөөр, тушаалдахысаань уулгадаг.

Малшадта һайн байра түхеэрэгдээгүй байха юм. Эндэхи залуу һаалишадай хамтын гэр зохидоор амархын, сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхын аргагүй. Һүнэйнь гэр дээрэ хушалташье үгы, үмхиржэ унаха болошонхой. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүгэдые һайса хаража, мэдэжэ байгаад, бодото анхаралаа хандуулдаггүйнь гэмшэлтэй. Тэдэнэр фермэ, отаранууд дээгүүрээ ганса нэгэ айлшан шэнгеэр үзэгдөөд ябашадаг, тиимэһээ малшадайнгаа үдэр бүриин ажал хүдэлмэриие, ажаһуудалай эрилтые хүсэд мэдэнэгүй.

И. Черданов,
«Торейский колхозник» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

100 хонин бүриһөө 170 хурьга абаха

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Бальжит Цыбикова колхозой эмхидхэгдэхэһээ хойшо мал ажал дээрэ таһалгаряагүй хүдэлнэ. Колхозой правлениин, партийна эхин организациин табиһан лэ газарта нүхэр Цыбикова ажалай жэшээ харуулдаг. Һүүлэй 7—8 жэлэй туршада һаалишанаар ажаллаха зуураа, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргаа. Тиигэжэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө жэлдээ 1500—1600 литр һү һаадаг болоһон байна.

Хонин ажалые хүгжөөжэ, ашаг олзыень эрид дээшэлүүлхэ гэһэн парти, правительствын уряалаар нүхэр Цыбикова нёдондо жэл хонишон боложо ороо һэн.

Даажа абаһан 200 эхэ хонидой зуунинь энэ жэл түрүүшынхеэ хурьгалха юм. Тэдэнээ жэлдээ хоёр дахин хурьгалуулха гэжэ шиидээд, февральда ороондо оруулжа хаяа бэлдэжэ эхилээ. Мүнөө Бальжит Цыбиковна олон хурьгадые абаад, нэгыешье гарзалуулангүй түлжүүлнэ.

Үбэлжэлгэдэ эртээнһээ һайнаар бэлдэһэнэйнгээ ашаар, хонидоо тураанагүй. Үнгэрэгшэ жэл өөһэдынгөө хүсөөр хонидто бардам хүрэхэ үбһэ сабшаһан аад, мүнөө хүхигэр байна.

— Жэлэй дүрбэн сагта хонидые зүбөөр харууһалаад, эдеэлүүлээд, уһалаад ябахада мяхалигшье болодог, үдхэн һайн нооһотой байдаг. Гансахан үбһэ үгөөд байха бэшэ, харин элдэб шэмэтэ тэжээл үгэхэ шухала. Шэлбүүһэ, мүшэр, дабһа гэхэ мэтые эдюулжэ байхада һайн,—гэжэ энэ дүршэлтэй хонишон хөөрэнэ.

Илангаяа нарай хурьгадта онсо анхарал хандуулдаг.

— Малые багаһаань һайса бэежүүлхэдэ саашадаа ядалдадаггүй,—гээд нүхэр Цыбикова зугаалдаг.

Шэлбүүһэнэй шүлэ, галдаһан яһа, модоной хөө, дабһа гэхэ мэтые хурьгадтаа ходо үгэжэ байдаг.

Партиин гэшүүн Бальжит Цыбикова түрэл КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ 100 хонин бүриһөө 170 хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлхэ гэжэ шиидээ.

П. Содбоев.

Шефүүдэй туһаламжа

Партиин болон комсомолой Мухаршэбэрэй айкомуудай профсоюзай организаци «Үнэн» колхозой хонидой нэгэ томо отарые нёдондо шефтээ абаһан байгаа. Тэдэнэр 1958 ондо отарынгаа малда эдюулхэ кукуруза тарижа үгэһэн, модоной набша намаа бэлдэһэн, хонидойнь түл абалсаһан байха юм. Гадна, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэжэ, хөөрэлдөө үнгэргэһэн, лекци уншаһан байна. Малшадай байрые плакат, лозунгнуудаар шэмэглэһэн байна.

Һаяхан шефүүд отарадаа дахин ерэжэ, трактораар ойһоо модоной мүшэр зөөлсэбэ. Тэрэшэлэн отарынхидай 1959 ондо абаһан уялга, лозунг гоё һайханаар бэшэжэ, зуража үгөө.

Ахалагша хонишон С. Аюшеевагай отара дээрэ хамта табан хүн ажаллана. Тэдэнэр отараяа коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэтэй болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

Отарынхид энэ жэл өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхын түлөө һуралсаха гэжэ шиидээ. Жэшээнь, коммунист Д. Намжилов, комсомолшууд Д. Очирова, Б. Сангаева гэгшэд хүдөө ажахын техникумдэ, тиихэдэ В. Самбуева зооветеринарна институтда һураха хүсэлэнтэй. Отарын ахалагша хонишон нүхэр Аюшеева колхоздоо эмхидхэгдэһэн зооветеринарна һургуулида һураха байна.

Шефүүд хонишодойнгоо ажал хүдэлмэридэ туһалхаһаа гадна, тэдэнэрэй һуралсалда али болохо аргаар туһалха гэжэ шиидээ.

Б. Жигмитов.

3 МИЛЛИОН ШАХУУ ТҮХЭРИГ МЯХАНҺАА ОРОХО

Мяха, һү, тоһо орон доторoo улам элбэг дэлбэгээр абадаг боложо, эдэ продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкые тон богони болзор соо хүсэхэ гэһэн һайн һайхан зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүдөөгэй ажалшад, малшад үдэрһөө үдэртэ улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ түрэл партиингаа түүхэтэ XXI съездын материалнуудые һонирхон шудалжа байһан манай Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозойхид өөһэдынгөө доторой бүхы арга боломжонуудые һайса тооложо үзөөд, Рязанска областиин хүдөө ажалшадай жэшээгээр байгша ондо мяха абалгаяа үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 68 процентээр дээшэлүүлхээр шиидээ. Мүнөө жэлдэ колхоздомнай бүхыдөө 2 мянга 604 центнер мяхан абтажа, гүрэндэ тушаагдаха, худалдагдаха юм. Энэ зорилгоор колхоздоо тусхай гүүртэ, отарануудые олоор эмхидхээд, 1500 хони, 250 толгой эбэртэ бодо мал, нилээд олохон гахай шахажа, таргалуулжа, хамтадаа 760 центнер хониной мяха, 750 центнер үхэрэй, 320 центнер гахайн мяха гүрэндөө тушааха, худалдахаар хараалнабди. Тиихэдэ үшөө 160-аад центнер адуунай, 120 центнер ямаанай тарган мяхан тушаагдаха, худалдагдаха байна. Мүн байгша ондо артельдэ галуу, нугаһа, тахяа олоор үсхэбэрилжэ, жэлэй эсэс болотор 64 центнер эрхим шанартай шубуунай мяха абахабди. Тэрээнһээ гадна артелиингээ гэшүүдэй болон бусад хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшадай хубиин ажахыһаа 150 гаран үхэр мал худалдажа абаад, шахан таргалуулжа, 450 центнер мяха нэмэжэ тушааха, худалдаха зорилготойбди.

Урдаа табиһан энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо манда гүйсэд бии. Мал шахаха, таргалуулхадаа шадамар, дүй дүршэл ехэтэй болоһон хонишод, үхэршэд колхоздомнай яһала олон. Жэшээлхэдэ, нёдондо хабар хонишон Даши-Доржо Банчинов хамта 435 эрьс хонидые даажа абаад, адуулга, харууһыень зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнээ бултыень 60—65 килограмм шэгнүүртэй болгожо, тушааһан байна. Хонишон Нима Тогмитов 630 гаран хонидые һайнаар харууһалжа, тус бүриинь шэгнүүрые нилээд ехээр нэмээгээ. Тэрэшэлэн Гарма Мыжитов 860 хонидһоо хамта ная гаран центнер мяха нэмэжэ абанхай. Залуу мал харадаг үхэршэд Санжа Цыденов, Зондуй Доржиев гэгшэд хашараг, гунан үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 800—850 граммаар нэмээжэ, эрхим тарган болгоод тушаагаа һэн.

Энэ туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, ерэхэ долоон жэлэй түрүүшын жэлһээ эхилжэ, мяха бүри ехээр абадаг болохын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ зорилготойбди.

Хэнэйшье мэдэхээр адууһа малайнгаа тоо толгойе ехээр олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тулада нэн түрүүн үхэр малдаа эрхим шанартай үбһэ, шэмэтэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй болоно бшуу. Тиимэһээ артелиинхид байгша ондо бүхы 1570 гектар нуга сабшалангаа һайса үтэгжүүлжэ, уһалжа, га бүриһөө дунда зэргээр 13—15 центнер үбһэ абахаар хараална. Сабшалангаймнай ехэнхи газар зохидоор хубаарилагдажа, малшадай гүүртэ, отарануудта даалгагдажа үгтөөд, мүнөө тэндэнь наг шэбхэ ехээр гаргаха, саһа тогтоохо, тошон халяаха хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэжэ байнхай. Мүн ерэхэ хабартаа сабшалан, бэлшээриингээ газарые шадаал һаа ехээр уһалхын тула эдэ үдэрнүүдтэ гол, горхонуудһаа һубаг канава олоор гаргаха, уһа хаахын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ захалаабди.

Гадна шэмэтэй һайн силосгүйгөөр һү, мяха ехээр абажа шадахагүй байһанаа хараадаа абажа, энэ жэлдэ 200 гектарта кукуруза тарижа, оролдосотой һайнаар ургуулхаар шиидэнхэйбди. Артельдэмнай кукуруза ургуулха 3 комплексно агрегат эмхидхэгдэжэ, тэдэндэ трактор, машина, зэр зэмсэг болон таарамжатай зохид, үрэжэл һайнтай, уһалууриин газар даалгагдажа үгтөө. Тиигэжэ агрегат бүхэн байгша ондо бүхы тарилгынгаа гектар бүриһөө 300 центнерһээ бага бэшэ ногоон эшэ набша абахын түлөө тэмсэжэ эхилхэнь гээшэ. Мүн оробһо таряанай бараг һайн ургаса абахын тула баһал горьтой хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Колхозой гүүртэ, отарануудта шахамалнуудые зүбөөр адуулха, харууһалха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал оролдолго гаргагдаха байна. Шахан таргалуулха малай гүүртэ, отарануудта хүдэлхөөр дүй дүршэл ехэтэй, эдэбхитэй хүнүүд томилогдонхой. Мүнөө малшаднай үбэлэй сагта шахан таргалуулжа, тушааха үхэр малдаа бүхы үбһэ тэжээлэй хубаариинь зэргээр эдюулжэ, һайн хагдатай газарта зүбөөр адуулха, бэлшээхые оролдоно. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр намартаа малай ябаагүй, хагда элбэгтэй газарнуудаар үхэрнүүдээ зайлгажа адуулна. Тиихэдэ гүнзэгы саһатай газарнуудай саһыень трактораар хамуурдажа үгэдэг. Адуулгада ябаһан малые уһа, дабһаар дутаахагүйн тула ехэхэн оролдолго гаргагдана. Иигээд апрель һараһаа эхилээд, октябрь болотор һаамхай үнеэдые, шахамал үхэрнүүдые бүхэли сүүдхэ соо хээрэнь байлгажа адуулхабди. Колхозойхид үбэл, зуншье шахамалнуудаа байра дээрэнь һара бүри шэгнэжэ, хэн малшанай отара, гүүртын хонид, үхэр шэгнүүрээ сүүдхэ соо хэды шэнээн нэмээб гэжэ тодорхойлжо, социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг үргэлжэ гаргажа байдаг юм.

Манай артелиинхид партиингаа ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэжэ, бүрин һайшаагаад, ерэхэ долоон жэлэй туршада бүхы адууһа малайнгаа тоо толгойе нилээд олошоруулха, ашаг шэмыень ехээр дээшэлүүлхэ зорилго табяа. Жэшээлхэдэ, байгша оной январиин 1-дэ колхознай хамтадаа арба гаран мянган хони, ямаа, эбэртэ бодо малтай байгаа һаа, 1961—62 онуудта 15—18 мянган толгой адууһа малтай боложо, жэлдээ 4 мянга 800 центнер мяха абадаг болохо. Мүн һү һаалга, нооһо абалгамнайшье ехэхэнээр дээшэлхэ юм. 1961 ондо хүдөө ажахыһаа абтадаг бүхы олзо доходнай 6,5 миллион түхэригтэ хүргэгдэхэ, тэрэ тоодо гансахан мяха гүрэндэ тушаалга, худалдалгаһаа 2,8 миллион түхэригэй олзо доход оруулагдаха ушартай. Тиихэдэ долоон жэлэй эсэстэ бүхыдөө 7 мянга гаран центнер мяха тушаадаг, худалдадаг боложо, энээнһээ 4,6 миллион түхэригэй олзо доход абахабди. Тиигэбэл, гэшүүдэймнай ажалта үдэр бүхэндэ дунда зэр[гээр] 10—15 түхэриг мүнгэн хубаагда[жа], тэдэнэймнай ажабайдал бүри хүюн сэнгэлиг, баян дэлгэр бол[охо] байна бшуу.

Табиһан эдэ зорилгонуудн[ай] мэ амарханаар, зүндөө бүтэхэ х[эрэг] бэшэ гэжэ гэшүүд бүхэн һайса [мэ]дэнэ. Тиимэһээ мүнөө фермэ, г[үүр]тэ, отарануудта үхэр малай[н] үбэлжэлгэ, түл абалгые эрхи[м] үнгэргэхын тула артелиимнай [һаа]лишад, хонишод, малшад хэзээ[нэй]зээнэйхиһээ эмхитэй һайнаар, [бү]хүсэл оролдолгоёо гарган ажа[лла]на. Колхоздомнай коммунистиче[скэ] ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ [зэр]гэ олохын түлөө тэмсэжэ бай[на]. Гарма Цыдыповэй хонишодой [ота]рынхид, Будажап Цыдыповэй [даа]даг һүнэй-товарна 1-дэхи ферм[ын]хид, Бадра Бальжинимаевай [даа]даг 2-дохи комплексно бригад[ын]хид мүнөө ажал хүдэлмэридөө [ехэ] амжалта туйлажа байнхай.

Артелиин правлени, парти[ин] эхин организаци бүхы колхо[зни]гуудтаяа хамта доторойнгоо [бүхы] боломжонуудые гүйсэд элирүү[лжэ] һү, мяха болон хүдөө ажахын б[усад] продуктнуудые бүри элбэгээр [абаха], продукциингаа өөрынь үнэ[ые] гые эрид химдаруулхын түлөө у[лам] эршэмтэйгээр тэмсэхэ байна.

Ц. СЕМЕН[ОВ],
«Үнэн» колхозой түрүүлэгш[э].

ХИЛЫН СААНАҺАА

КПСС-эй түүхэтэ XXI съездэ бүхы дэлхэйн хэблэл ехэ анхарал хандуулна. **Зураг дээрэ:** Германиин Демократическа Республикада хэблэн гаргагдадаг газетэнүүдэй нэгэдэхи хуудаһанууд. Эдэ хуудаһанууд КПСС-эй ээлжээтэбшэ XXI съездэ зорюулагдаһан байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Коммунизмын орьёл өөдэ эрмэлзэнэ

Хилын саанахи хэблэл Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүдэлмэри тушаа ехэхэн анхаралаа хандуулна.

Съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа СССР-тэ коммунизм байгуулха асари ехэ түсэб прогрессивнэ бүхы хүн түрэлтэндэ халуунаар һайшаагдана гэжэ Болгариин газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ. «Хүн түрэлтэнэй түрүү отряд коммунизмын орьёл өөдэ эрмэлзэнэ» гэһэн түрүү бэшэг «Народне Младне» газетэ толилоо.

Будапештэһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Венгриин хэблэл КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүдэлмэри тухай үргэнөөр бэшэнэ. Энэ түүхэтэ событида зорюулагдаһан түрүү бэшэгүүдые түбэй бүхы газетэнүүд февралиин 1-дэ толилбо.

КПСС-эй XXI съездэ зорюулагдаһан түрүү бэшэг соогоо «Непсабадшаг» газетэ Советскэ Союзай, социалистическэ лагериин бүхы оронуудай туйлаһан агууехэ амжалтануудые тэмдэглэнэ.

КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл соо хараалагдаһан Советскэ Союзда коммунизм байгуулха асари ехэ түсэбые Румыниин Арадай Республикын ажалшад шудалжа байна.

Румыниин түбэй хэблэл XXI съездын хүдэлмэри үргэнөөр харуулна. Съездын хүдэлмэриин дневнигүүд, делегадуудай, мүн айлшадай үгэнүүд, түрүү болон редакционно статьянууд газетэнүүдтэ хэблэгдэнэ.

«КПСС-эй съезд—дүй дүршэлэй баян эрдэни» гэһэн тусхай бүлэг «Скынтейя» газетэдэ бии болоо.

Бүхэдэлхэйн түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө мартагдашагүй событи мүн

ДЖАКАРТА, февралиин 4. (ТАСС). «Хариан ракьят» гэжэ газетэ КПСС-эй XXI съездын хүдэлмэридэ зорюулагдаһан статья соогоо, съезд хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдалай, коммунизмын илалтын агууехэ үльгэр жэшээ, бүхэдэлхэйн түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө мартагдашагүй событи мүн болоно гэжэ бэшэнэ.

Коммунизмда орохын тула долоон жэлэй түсэбэй шиидхэхы удха шанартай байһаниие тэмдэглэн, «Хариан ракьят» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Советскэ Союз гансаханшье социализмһаа коммунизмда орохо зам гаргана бэшэ, мүн марксизм-ленинизмын сурталда шэнэ баян дүй дүршэл оруулна».

КПСС-эй XXI съездэ зорюулагдаһан суглаа, митингнүүд Хитадта боло[о]

ПЕКИН, февралиин 3. (ТАСС-эй корр.). КПСС-эй XXI съездын [ма]териалнуудые хитад арад шуда[л]жа байна.

КНР-эй түб хото Пекиндэ, [мүн] оронэй бусад олон город, тосхон[уу]даар КПСС-эй XXI съезд дээрэ [нү]хэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл[дэ] зорюулагдаһан ажалшадай мити[нг] суглаанууд, хөөрэлдөөнүүд боло[о]. КПСС-эй XXI съездын тон ехэ [уд]ха шанартай байһаниие нэгэн д[уу]гаар тэмдэглэхэ зуураа, Совет[скэ] Союзай агууехэ туйлалтану[уд], СССР-эй арадай ажахые хүгжөө[хэ] долоон жэлэй асари ехэ түсэб к[ом]мунизмын илалтада манай эти[г] найдабариие бэхижүүлнэ гэжэ [ми]тинг, суглаанууд дээрэ үгэ хэл[э]шэд заана. Түрэл орондоо со[циа]лизм түргөөр байгуулхын тула [бү]хы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байн[аб]ди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Коммунизм үргэн далайсат[ай]гаар байгуулха шэнэ түүхэтэ ү[е]дэ ороһонтойнь дашарамдуулан со[вет] арадые бидэнэр үнэн зүрхэн[һөө] амаршалнабди гэжэ Пекинэй ав[то]завод дээрэ болоһон митинг дэ[рэ] техник Чжан Цзи-ци хэлэ[бэ].

Республикын индустриальна [то]мо центр болоһо Тяньцзин город[ой] нэгэдэхи станок бүтээлгын завод[ой] коллективэй митинг дээрэ үгэ [хэ]лэһэн шлифовщик Лин де-ши и[ги]жэ мэдүүлбэ: Хитадай хүдэлмэ[ри]шэд совет арадай амжалтаар о[ор]горхон баясана. Долоон жэлэй [тү]сэбые амжалтатайгаар бэелүү[лжэ], коммунизмын замаар совет ара[д] ехэ алхам, бүхэдэлхэйн хүдэлмэ[ри]шэдэй агууехэ амжалта бол[оно] байна.

КПСС-эй XXI съездэ зорюул[агда]һан митинг, суглаанууд Шан[хай], Гуанчжоу, Чунцин, Чанчунь, [мүн] дотор Монголой город, тосхон[уу]даар боложо үнгэрбэ.

«Аденауэр гээшэ христианско-[де]мократическа партиин удама[ри]ха юм. Энэ хүн евангельскэ ном[той]лые хүтэлбэри болгохо ёһотой [бай]гаа гэхээр. Энэ номнол тухай [тэ]рэнэй парти дотор хэлэхэ ехэ [хэ]ратай юм (зал соо энеэлдэн б[айна]). Бодото дээрээ энэ «хрис[тиа]нин» нэгэ гартаа хэрээһэ бар[ижа], нүгөө гартаа атомна бомбо бар[ижа] байха һанаатай».

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ н[үхэр] Н. С. Хрущевой хэһэн элидх[элһээ])

ХЭРЭЭҺЭЭ УРДАА БАРИНА
ТАСС-эй фотохронико.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[В]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта— 24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов; корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00956. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4[7]